2025/1096

28.5.2025

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2025/1096,

27. mai 2025,

millega muudetakse otsust 2013/255/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Süürias

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 29,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu võttis 31. mail 2013 vastu otsuse 2013/255/ÜVJP ([1]).

(2) 27. mail 2024 võttis nõukogu vastu otsuse (ÜVJP) 2024/1510, ([2]) millega pikendati otsuses 2013/255/ÜVJP sätestatud piiravate meetmete kehtivust 1. juunini 2025.

(3) Pärast al-Assadi režiimi langemist Süürias leevendas nõukogu 24. veebruaril 2025 mitmeid liidu piiravaid meetmeid seoses olukorraga Süürias, et soodustada koostööd riigi, selle rahva ja ettevõtjatega energeetika, transpordi ja ülesehitamise valdkonnas ning hõlbustada sellega seotud finants- ja pangandustehinguid.

(4) Samal päeval tegi nõukogu avalduse, milles märkis, et al-Assadi režiimi, keemiarelvade sektori ja ebaseadusliku uimastikaubandusega seotud kanded tuleks loetellu alles jätta. Samuti teatas nõukogu, et jätkab selle analüüsimist, kas piiravate meetmete peatamine on endiselt asjakohane, tuginedes riigis valitseva olukorra hoolikale jälgimisele, ning kaalub meetmeid, mida Süüria on võtnud kaasavaks üleminekuks kooskõlas üleminekuvõimude avaldustega, sealhulgas seoses vastutuse võtmisega al-Assadi režiimi kuritegude eest, kõigi süürlaste inimõiguste ja põhivabaduste austamisega ilma mis tahes vahetegemiseta ning õigusriigi ja rahvusvahelise õigusega. Nõukogu kutsus üles lõpetama destabiliseerivate välisosalejate sekkumise riigis, tuletades meelde Süüria suveräänsuse, territoriaalse terviklikkuse ja ühtsuse austamist.

(5) Euroopa Ülemkogu rõhutas 20. märtsil 2025, kui oluline on rahumeelne ja kaasav üleminek Süürias ilma kahjuliku välissekkumiseta ning mis tahes etnilise ja usulise taustaga süürlaste õiguste kaitse ilma diskrimineerimiseta. Euroopa Ülemkogu rõhutas samuti, et leppimise saavutamiseks on eelkõige oluline terviklik üleminekuperioodi õigusemõistmine. Euroopa Ülemkogu tõi välja, et piiravate meetmete peatamine liidu poolt on osa järkjärgulisest ja tagasipööratavast lähenemisviisist, mille aluseks on Süürias valitseva olukorra hoolikas jälgimine.

(6) Nõukogu teatas 20. mail 2025 oma poliitilisest otsusest tühistada Süüriale kehtestatud majandussanktsioonid, et toetada Süüria rahvast Süüria taasühendamisel ning sellise uue, kaasava, pluralistliku ja rahumeelse Süüria ülesehitamisel, kus puudub kahjulik välissekkumine.

(7) Selle põhjal leiab nõukogu, et kõik valdkondlikud piiravad meetmed, välja arvatud julgeolekukaalutlustel põhinevad meetmed, tuleks tühistada.

([1]) Nõukogu 31. mai 2013. aasta otsus 2013/255/ÜVJP, mis käsitleb Süüria vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT L 147, 1.6.2013, lk 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2013/255/oj).

([2]) Nõukogu 27. mai 2024. aasta otsus (ÜVJP) 2024/1510, millega muudetakse otsust 2013/255/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Süürias (ELT L, 2024/1510, 28.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1510/oj).

(8) Hoolimata al-Assadi režiimi langemisest ja üleminekuvõimude loomisest on olukord Süürias endiselt ebastabiilne ning nii Süürias kui ka riigist väljaspool levinud al-Assadi võrgustikku ei ole veel vastutusele võetud ega saa pidada laialisaadetuks. On jätkuvalt olemas reaalne destabiliseerimise oht ja endise režiimi mõju naasmise võimalus, millest annavad tunnistust üleminekuprotsessi õõnestamisele ning Süüria rannikupiirkonnas inimelusid nõudnud vägivallani viinud al-Assadi režiimi toetamisele suunatud vahejuhtumid. Loetellu kantud isikutel ja üksustel, kes on seotud al-Assadi režiimiga, on jätkuvalt suur mõjuvõim ja on oht, et nad võivad rahastada või toetada muude vahenditega edasist relvastatud konflikti, ning neil võib olla oma osa ülemineku tagasipööramise katsetes. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja väljendas 11. märtsil 2025 liidu nimel tehtud avalduses sügavat muret Süüria rannikupiirkonnas laialt levinud vägivalla pärast ning mõistis karmilt hukka rünnakud, mille Assadi-meelsed relvastatud rühmitused on toime pannud julgeolekujõudude vastu, ja tsiviilisikute vastu toime pandud kohutavad kuriteod, sealhulgas kiirhukkamised, ning rõhutas sellega seoses, et selliste kuritegude kordumise vältimiseks tuleb võtta tõhusaid meetmeid.

(9) Al-Assadi ja Makhloufi perekonna liikmeid ja nendega seotud isikuid ei ole veel vastutusele võetud nende osalemise eest Süüria tsiviilelanikkonna jõhkras represseerimises ning on oht, et nad püüavad konflikti teravdada ja takistada rahumeelset üleminekut Süürias.

(10) Pärast 2011. aasta maid endise al-Assadi režiimi ajal ametis olnud Süüria valitsuse ministreid tuleb pidada solidaarselt vastutavaks endise al-Assadi režiimi repressioonipoliitika eest ning nad ohustavad jätkuvalt rahumeelset üleminekut Süürias.

(11) Endise al-Assadi režiimiga seotud ja endisele režiimile lojaalsed relvastatud rühmitused ja grupid, julgeolekujõud ja luureasutused kujutavad endast uue eskaleerumise ja Süüria tsiviilelanikkonna taasrepresseerimise ohtu.

(12) Pärast al-Assadi režiimi langemist on Süürias endiselt üle 100 arvatava keemiarelvalao, mida on rohkem kui arvati enne al-Assadi režiimi langemist. Nende hävitamine on Süüria elanikkonna kaitse tagamiseks jätkuvalt prioriteet, nagu on märgitud Euroopa Ülemkogu 2024. aasta 19. detsembri järeldustes.

(13) Al-Assadi režiimiga seotud ja seetõttu väga suure jõukuse ja mõjujõu omandanud Süürias tegutsevad juhtivad ettevõtjad on säilitanud oma mõjuvõimu ja võrgustikud. Kõnealuste isikutega kaasneb seetõttu olemuslik risk, et kodanikuühiskonda hakatakse vägivaldselt represseerima ja Süüria rahumeelne üleminek satub ohtu.

(14) Otsuse 2013/255/ÜVJP läbivaatamine näitas, et selles sätestatud piiravate meetmete kehtivust tuleks pikendada 1. juunini 2026.

(15) Otsust 2013/255/ÜVJP tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsust 2013/255/ÜVJP muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 27 lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et hoida ära I lisas loetletud isikute, kes vastutavad tsiviilelanike vastu suunatud vägivaldsete repressioonide eest Süürias, endisest al-Assadi režiimist kasu saavate või seda toetavate isikute ja nendega seotud isikute sisenemine oma riigi territooriumile või selle läbimine.

2. Kooskõlas nõukogu otsuse (ÜVJP) 2015/1836 (*) põhjendustes 5-12 ja nõukogu otsuse (ÜVJP) 2025/1096 (**) põhjendustes 8 kuni 13 esitatud nõukogu hinnangute ja otsustega Süüria olukorra kohta võtavad liikmesriigid samuti vajalikud meetmed, et nende territooriumile ei siseneks ega nende territooriumi ei läbiks järgmised isikud:

a) Süürias tegutsevad juhtivad ettevõtjad, kes on seotud endise al-Assadi režiimiga;

b) al-Assadi või Makhloufi perekonna liikmed;

c) Süüria valitsuse ministrid, kes olid ametis ajavahemikul 2011. aasta maist kuni 2024. aasta detsembrini;

d) Süüria relvajõudude liikmed koloneli auastmes või sellega võrdväärses või sellest kõrgemas auastmes, kes olid teenistuses ajavahemikul 2011. aasta maist kuni 2024. aasta detsembrini;

e) Süüria julgeoleku- ja luureteenistuste liikmed, kes olid ametis ajavahemikul 2011. aasta maist kuni 2024. aasta detsembrini;

f) al-Assadi režiimiga seotud relvastatud rühmituste liikmed või

g) keemiarelvade leviku sektoris tegutsevad isikud

ning nendega seotud I lisas loetletud isikud.

(*) Nõukogu 12. oktoobri 2015. aasta otsus (ÜVJP) 2015/1836, millega muudetakse otsust 2013/255/ÜVJP, mis käsitleb Süüria vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT L 266, 13.10.2015, lk 75, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1836/oj).

(**) Nõukogu 27. mai 2025. aasta otsus (ÜVJP) 2025/1096, millega muudetakse otsust 2013/255/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Süürias (ELT L, 2025/1096, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/1096/oj).“

2) Artiklit 28 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmistega:

„1. Külmutatakse kõik rahalised vahendid ja majandusressursid, mis kuuluvad I lisas loetletud isikutele, kes vastutavad tsiviilelanike vastu suunatud vägivaldsete repressioonide eest Süürias, endisest al-Assadi režiimist kasu saavatele või seda toetavatele isikutele ja üksustele ning nendega seotud isikutele ja üksustele, või mis on nende omandis, valduses või kontrolli all.

2. Kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2015/1836 põhjendustes 5-12 ja otsuse (ÜVJP) 2025/1096 põhjendustes 8–13 esitatud nõukogu hinnangute ja otsustega Süüria olukorra kohta, külmutatakse kõik rahalised vahendid ja majandusressursid, mis kuuluvad järgmistele isikutele või on nende omandis, valduses või kontrolli all:

a) Süürias tegutsevad juhtivad ettevõtjad, kes on seotud endise al-Assadi režiimiga;

b) al-Assadi või Makhloufi perekonna liikmed;

c) Süüria valitsuse ministrid, kes olid ametis ajavahemikul 2011. aasta maist kuni 2024. aasta detsembrini;

d) Süüria relvajõudude liikmed koloneli auastmes või sellega võrdväärses või sellest kõrgemas auastmes, kes olid teenistuses ajavahemikul 2011. aasta maist kuni 2024. aasta detsembrini;

e) Süüria julgeoleku- ja luureteenistuste liikmed, kes olid ametis ajavahemikul 2011. aasta maist kuni 2024. aasta detsembrini;

f) al-Assadi režiimiga seotud relvastatud rühmituste liikmed või

g) keemiarelvade leviku sektoris tegutsevate üksuste, agentuuride, asutuste või institutsioonide liikmed

ning nendega seotud I lisas loetletud isikud ja üksused.“;

b) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Rahalisi vahendeid ega majandusressursse ei tehta otseselt ega kaudselt kättesaadavaks I lisas loetletud füüsilistele või juriidilistele isikutele või üksustele ega anta nende toetuseks.“;

c) lõike 6 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) vajalikud I lisas loetletud isikute ja nende ülalpeetavate pereliikmete põhivajaduste rahuldamiseks, sealhulgas toiduainete, üüri või hüpoteegi, ravimite ja ravikulude, maksude, kindlustusmaksete ning kommunaalteenuste eest tasumiseks;“;

d) lõike 6 punkt h asendatakse järgmisega:

„h) ette nähtud I lisas loetletud Süüria riigiosalusega üksustele, et teha Süüria Araabia Vabariigi nimel makseid Keemiarelvade Keelustamise Organisatsioonile Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni kontrollimisiooni ja Süüria keemiarelvade hävitamisega seotud tegevuse jaoks ning eelkõige spetsiaalsesse Süüria sihtfondi väljaspool Süüria Araabia Vabariiki asuvate keemiarelvade täieliku hävitamisega seotud tegevuse jaoks.“;

e) lõike 7 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) vahekohus on teinud kõnealuste rahaliste vahendite või majandusressursside kohta otsuse enne kuupäeva, mil lõikes 1 või 2 osutatud isik või üksus kanti I lisas esitatud loetellu, või nende kohta on liidus tehtud kohtu või haldusorgani otsus või asjaomases liikmesriigis täitmisele pööratav kohtuotsus enne või pärast nimetatud kuupäeva;“;

f) lõike 7 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) otsus ei ole tehtud I lisas loetletud isiku või üksuse kasuks ning“;

g) lõige 9 jäetakse välja;

h) lõige 13 asendatakse järgmisega:

„13. Lõikeid 1, 2 ja 5 ei kohaldata I lisas loetletud üksuste poolt või nende kaudu tehtavate külmutatud rahaliste vahendite või majandusressursside ülekannete suhtes, kui ülekanne on seotud maksega I lisas loetlemata isiku või üksuse poolt seoses rahalise toetuse pakkumisega Süüria kodanikele, kes omandavad haridust, saavad koolitust või tegelevad teadusuuringutega liidus, juhul kui asjakohane liikmesriik on igal üksikjuhul eraldi kindlaks teinud, et makse saaja ei ole otseselt ega kaudselt lõikes 1 või 2 osutatud isik ega üksus.“;

i) lõige 15 jäetakse välja;

j) lõige 16 jäetakse välja.

3) Artiklit 28a muudetakse järgmiselt:

a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Artikli 28 lõikes 5 sätestatud keeldu ei kohaldata selliste rahaliste vahendite ega majandusressursside suhtes, mille avalik-õiguslikud asutused või juriidilised isikud või üksused, kes saavad avaliku sektori rahalisi vahendeid, et anda Süürias humanitaarabi või abistada Süüria tsiviilelanikke, teevad kättesaadavaks I lisas loetletud füüsilistele või juriidilistele isikutele ja üksustele, kui selliste rahaliste vahendite või majandusressursside pakkumine on ette nähtud naftatoodete ostuks või transpordiks või seonduvaks rahastamiseks või rahaliseks abiks üksnes selleks, et anda Süürias humintaarabi või abistada Süüria tsiviilelanikke.“;

b) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Artikli 28 lõikes 5 sätestatud keeldu ei kohaldata selliste rahaliste vahendite ega majandusressursside suhtes, mille diplomaatilised või konsulaaresindused teevad kättesaadavaks I lisas loetletud füüsilistele või juriidilistele isikutele või üksustele.“;

c) lisatakse järgmised lõiked:

„7. Erandina artikli 28 lõigetest 1, 2 ja 5 võivad liikmesriigi pädevad asutused anda tingimustel, mida nad peavad asjakohaseks, loa vabastada teatavad külmutatud rahalised vahendid või majandusressursid või teha teatavad rahalised vahendid või majandusressursid kättesaadavaks I lisa jaotises „B. Üksused“ loetletud üksustele nr 42 ja 43, olles eelnevalt kindlaks teinud, et selliste rahaliste vahendite või majandusressursside andmine on vajalik nende üksuste ja liikmesriigi valitsusüksuse või -asutuse koostööks ülesehitamise, suutlikkuse suurendamise, terrorismivastase võitluse ja rände valdkonnas.

8. Kui asjaomane pädev asutus ei ole viie tööpäeva jooksul lõike 7 kohase loa taotluse kättesaamisest teinud negatiivset otsust, nõudnud teavet või teatanud lisaaja vajadusest, siis loetakse luba antuks.

9. Asjaomane liikmesriik teavitab nelja nädala jooksul pärast sellise loa andmist teisi liikmesriike ja komisjoni kõikidest lõike 7 alusel antud lubadest.“

4) Artikkel 29 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 29*

I lisas loetletud isikutele või üksustele või muudele isikutele või üksustele Süürias, sealhulgas Süüria valitsusele, selle ametiasutustele, ettevõtetele ja ametkonnale või mis tahes isikule või üksusele, kes esitab nõude sellise isiku või üksuse nimel või kasuks, ei anta hüvitist, ei maksta kahjutasu ega hüvitata muud sellist liiki nõuet nagu nõue tasaarvestamise kohta, trahvinõue või nõue tagatise kohta, nõue, mille eesmärk on võlakirja, finantstagatise või vastutagatise pikendamine või väljamaksmine, sealhulgas akreditiivist või muust samalaadsest vahendist tulenev nõue, kui nõue on seotud lepingu või tehinguga, mille täitmist on otse või kaudselt, tervikuna või osaliselt mõjutanud käesoleva otsusega hõlmatud meetmed.“

5) Artikli 30 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Nõukogu koostab liikmesriigi või liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekul I lisas esitatud loetelu ja teeb sellesse muudatusi.“

6) Artikkel 31 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 31*

1. I lisa sisaldab asjaomaste isikute ja üksuste loetellu kandmise põhjuseid.

2. I lisa sisaldab ka asjaomaste isikute ja üksuste tuvastamiseks vajalikku teavet, kui selline teave on kättesaadav. Isikute puhul võib selline teave sisaldada nime, sealhulgas varjunime, sünniaega ja -kohta, kodakondsust, passi ja isikutunnistuse numbrit, sugu, aadressi, kui see on teada, ning positsiooni või ametit. Üksuste puhul võib selline teave sisaldada nimesid, registrisse kandmise kohta ja kuupäeva, registrinumbrit ja tegevuskohta.“

7) Artikkel 34 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 34*

1. Käesolevat otsust kohaldatakse 1. juunini 2026. Otsus vaadatakse korrapäraselt läbi. Asjakohasel juhul võib selle kehtivust pikendada või seda muuta, kui nõukogu leiab, et selle eesmärke ei ole saavutatud. Artikli 28a lõigetes 1–4 osutatud erandid seoses artikli 28 lõigetega 1, 2 ja 5 vaadatakse läbi korrapäraselt ja vähemalt iga 12 kuu järel või mis tahes liikmesriigi, kõrge esindaja või komisjoni kiireloomulisel taotlusel, kui asjaolud on põhjalikult muutunud.

2. Nõukogu rõhutab, kui oluline on hoida ära liikmesriikide suveräänsete õiguste rikkumine nende merevööndites kooskõlas mereõigusega. Liikmesriigi taotlusel algatatakse iga sellise rikkumise korral viivitamata arutelu piiravate meetmete muutmise üle piiravate meetmete pideva läbivaatamise raames.“

8) Artiklid 5, 6, 7, 7a, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 ja 28b jäetakse välja.

9) II lisa jäetakse välja.

10) III lisa jäetakse välja.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 27. mai 2025

Nõukogu nimel

eesistuja

A. SZŁAPKA